

مروری بر تحولات اقتصادی، بازارهای

مالی، نفت و طلا در ایران و جهان

در اردیبهشت ۱۴۰۱

بورس اوراق بهادار تهران

مدیریت تحقیق و توسعه

شناسنامه سند

عنوان: مروری بر تحولات اقتصادی، بازارهای مالی، نفت و طلا در ایران و جهان در اردیبهشت

۱۴۰۱

تهیه کننده: راضیه حسن نیا

تاریخ انتشار: خرداد ماه ۱۴۰۱

شماره ویراست: یک

فهرست

- ۴ ..... مقدمه
- ۱- تحولات اقتصاد جهانی ۱
- ۱-۱- قیمت جهانی طلا ۱
- ۲-۱- قیمت جهانی نفت و گاز ۲
- ۳-۱- تحولات بازار جهانی ارز ۳
- ۴-۱- تحولات بازار رمز ارزها ۵
- ۵-۱- تحولات بازار سرمایه در نقاط مختلف جهان ۶
- ۱-۵-۱- ایالات متحده آمریکا ۶
- ۲-۵-۱- منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا ۶
- ۳-۵-۱- منطقه آسیای شرقی و جنوبی ۷
- ۴-۵-۱- روسیه ۸
- ۵-۵-۱- اروپا ۸
- ۶-۵-۱- صحرای آفریقا ۸
- ۶-۱- فلزات اساسی ۹
- ۱-۶-۱- سنگ آهن ۹
- ۲-۶-۱- آلومینیوم ۱۰
- ۳-۶-۱- مس ۱۰
- ۲- تحولات اقتصادی ایران ۱۱
- ۱-۲- نرخ بهره بین بانکی ۱۱
- ۲-۲- بازار ارز و سکه ۱۱
- ۳-۲- بازار سرمایه ۱۳
- ۳- جمع بندی ۱۵

مقدمه

در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ با افزایش نرخ تورم بانک‌های مرکزی در کشورهای مختلف به دنبال اجرای سیاست‌های پولی برای مقابله با تورم بودند. در این ماه نرخ بهره در ایالات متحده آمریکا ۰/۵ درصد افزایش داشت که بازارهای مالی در نقاط مختلف جهان را تحت تأثیر قرار داد. علاوه بر افزایش نرخ تورم و افزایش نرخ بهره، افزایش آمار مبتلایان به کرونا در کشور چین و اعمال محدودیت‌های سخت‌گیرانه در این کشور هم چشم‌انداز رشد اقتصادی جهانی را تحت تأثیر قرار داد. در این ماه بسیاری تحلیل‌گران پیش‌بینی‌هایی در مورد احتمال وقوع بحران مالی در اقتصاد جهانی در یک یا دو سال آینده را مطرح کردند. گزارش حاضر به بررسی و تحلیل مهم‌ترین تحولات اقتصادی جهان و ایران در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ پرداخته است. در بخش اول این گزارش تحولات اقتصادی جهان مورد توجه قرار گرفته و نوسانات قیمت جهانی طلا، نفت و گاز، فلزات اساسی، ارزهای جهانی (فارکس)، ارزهای دیجیتال و بورس‌های معتبر جهان ارایه شده است. در بخش دوم به بررسی تحولات ایران پرداخته شده و بازار پول، بازار سرمایه، بازار ارز و سکه مورد توجه قرار گرفته است.

۱- تحولات اقتصاد جهانی

۱-۱- قیمت جهانی طلا

قیمت اونس طلا در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ در نتیجه افزایش بازده اوراق قرضه ده ساله در آمریکا و تقویت شاخص دلار^۱ کاهش یافت. قیمت اونس طلا در بازارهای جهانی در این ماه در حدود ۶ درصد کاهش یافت و از ۱،۹۴۳/۷ دلار به ۱،۸۳۴/۲ دلار در پایان اردیبهشت ماه رسید. در این ماه ادامه سیاست‌های فدرال رزرو برای مقابله با تورم باعث تقویت هر چه بیشتر دلار و کاهش تقاضا برای طلا به عنوان یک دارایی پوششی در مقابل ریسک تورم شد^۲ و قیمت این فلز در بازارهای جهانی به کمتر از ۱۹۰۰ دلار در هر اونس رسید. در هفته چهارم اردیبهشت ماه داده‌های خرده فروشی در آمریکا رشد قوی را برای ماه آپریل نشان داد که احتمال شدت گرفتن سیاست‌های فدرال رزرو برای مقابله با تورم را تقویت کرد و باعث کاهش هر چه بیشتر قیمت طلا در بازارهای جهانی شد^۳.

جدول ۱-۱: تغییرات قیمت اونس طلا در اردیبهشت ۱۴۰۱ (دلار/اونس)

تغییرات قیمت در اردیبهشت ماه (درصد)	۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	۱ اردیبهشت ۱۴۰۱

^۱ [Gold prices gain following a pull-back in yields, dollar | Reuters](#)

^۲ [Gold price slips below \\$1,900 as rate hike fears get better of safe haven metal - MINING.COM](#)

^۳ [Gold slips after strong U.S. retail sales data, rate hike bets | Reuters](#)

قیمت طلا	۱.۹۴۳/۷	۱.۸۳۴/۲	-۵/۶
----------	---------	---------	------

۲-۱- قیمت جهانی نفت و گاز

نفت

در هفته اول اردیبهشت ماه قیمت نفت روند نزولی که در فروردین ماه داشت را ادامه داد. افزایش نرخ بهره، محدودیت‌های اعمال شده در کشور چین برای مقابله با کرونا و نگرانی‌های ایجاد شده در مورد چشم‌انداز رشد اقتصادی در جهان از جمله عوامل مؤثر بر قیمت نفت در این بازه بود.^۱ قیمت نفت در این هفته به حدود ۱۰۰ دلار رسید و قیمت نفت برنت، WTI و آپک در ۵ اردیبهشت (۲۵ آپریل) به ترتیب برابر ۹۹/۲۷، ۹۹/۶ و ۱۰۱/۹۳ دلار بود. قیمت نفت در ادامه اردیبهشت ماه در واکنش به احتمال تحریم روسیه توسط اتحادیه اروپا افزایش یافت. سرمایه‌گذاران در این ماه نسبت به کاهش عرضه نفت و چشم‌انداز رشد اقتصادی در جهان نگران بودند.^۲ در این ماه آپک پلاس^۳ با افزایش محدودی در تولید ماهانه موافقت کرد و تحریم روسیه و چشم‌انداز منفی در مورد رشد تقاضای نفت را از جمله دلایل این کارتل برای عدم افزایش قابل توجه تولید عنوان کرد. کاهش عرضه نفت روسیه در نتیجه تحریم‌ها باعث ایجاد اختلال در عرضه نفت شده است و محدودیت‌ها در کشور چین برای مقابله با کرونا چشم‌انداز رشد تقاضای نفت را تحت تأثیر قرار داده است.^۴ ایالات متحده آمریکا هم که برای مقابله با افزایش قیمت نفت در فروردین ماه اعلام کرده بود اقدام به آزادسازی ذخایر استراتژیک خود به میزان ۶۰ میلیون بشکه خواهد کرد به دنبال خرید نفت برای افزایش ذخایر استراتژیک خود است که تقریباً اقدامات این کشور برای مقابله با افزایش قیمت نفت را بی‌اثر می‌کند.^۵ در پایان اردیبهشت ماه قیمت نفت برنت، WTI و آپک به ترتیب به ۱۱۲/۰۴، ۱۱۲/۲۱ و ۱۱۲/۰۴ دلار رسید که نسبت به ابتدای این ماه به ترتیب ۶/۶۵، ۹/۴ و ۳/۷۶ درصد رشد داشت.

جدول ۱-۲: تغییرات قیمت نفت در اردیبهشت ۱۴۰۱ (دلار/بشکه)

تغییرات قیمت در اردیبهشت ماه (درصد)	۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	تغییرات قیمت در اردیبهشت ماه (درصد)
نفت برنت	۱۰۷/۲	۱۱۲/۰۴	۶/۶۵
نفت WTI	۱۰۳/۸۹	۱۱۲/۲۱	۹/۴
نفت OPEC	۱۰۸/۸۱	۱۱۲/۰۴	۳/۷۶

^۱ [Oil falls, posts nearly 5% weekly loss on growth concerns | Reuters](#)

^۲ [Oil prices rise 1.5%, another weekly gain as EU nears Russia ban | Oil and Gas News | Al Jazeera](#)

^۳ OPEC+

^۴ [OPEC+ sticks to modest oil output hike despite price rally | Reuters](#)

^۵ [Natural Gas Prices Hit 14-Year High As Sanctions Threat On Russia Roils Energy Markets \(cnbctv18.com\)](#)

قیمت جهانی گاز طبیعی

اروپا

قیمت گاز طبیعی در اردیبهشت ماه در واکنش به تحریم روسیه توسط اتحادیه اروپا افزایش یافت.^۱ قیمت گاز طبیعی، زغال سنگ و الکتریسیته در اتحادیه اروپا در واکنش به تصمیم کشورهای عضو برای قطع تدریجی واردات نفت از روسیه در سال جاری میلادی افزایش یافت.^۲ علاوه بر تحریم روسیه، کاهش تولید انرژی‌های تجدیدپذیر نیز فشار تقاضا برای گاز طبیعی را افزایش داد و باعث افزایش قیمت گاز طبیعی در این ماه شد.^۳ قیمت هر میلیون واحد حرارتی بریتانیا^۴ گاز طبیعی در اتحادیه اروپا در اردیبهشت ماه در حدود ۳۲ دلار بود.

ایالات متحده آمریکا

قیمت گاز طبیعی در ایالات متحده آمریکا (هنری هاب^۵) هم در اردیبهشت ماه افزایش یافت. افزایش قیمت گاز طبیعی در اروپا و افزایش تقاضای اروپا برای واردات گاز طبیعی مایع از ایالات متحده آمریکا باعث افزایش قیمت گاز طبیعی در آمریکا شد.^۶ قیمت هر میلیون واحد حرارتی گاز طبیعی در ایالات متحده آمریکا به بیش از ۸ دلار در این ماه رسید و قیمت گاز طبیعی در هنری هاب به بالاترین حد خود در ۱۳ سال گذشته رسید.^۷ بنا بر گزارش CNBC^۸ با گرم شدن هوا در تابستان این احتمال وجود دارد که قیمت گاز طبیعی در آمریکا باز هم افزایش یابد.^۹ در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ قیمت گاز طبیعی در ایالات متحده آمریکا در حدود ۱۶ درصد افزایش یافت و از ۶/۹۶ دلار در هر میلیون واحد حرارتی بریتانیا به ۸/۱ دلار در پایان این ماه رسید.

۱-۳- تحولات بازار جهانی ارز

شاخص دلار که عملکرد دلار را در مقابل سبدهی از ارزهای دیگر (شامل یورو، ین ژاپن، پوند انگلیس، دلار کانادا، فرانک سویس و کرون سوئد) نشان می‌دهد در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ باز هم افزایش یافت و به بالاترین حد خود در دو دهه گذشته رسید. دلار از معدود ارزهایی بود که در سال گذشته با وجود

^۱ [Natural Gas Prices Hit 14-Year High As Sanctions Threat On Russia Roils Energy Markets \(cnbctv18.com\)](http://cnbctv18.com)

^۲ [Europe Natural Gas Prices Ease With Rising Norwegian Flows - Bloomberg](http://Bloomberg)

^۳ [Europe Natural Gas Prices Rise as Lower Renewable Output Boosts Demand - Bloomberg](http://Bloomberg)

^۴ per Million British thermal units (MMBtu)

^۵ Henry Hub

^۶ [Natural Gas Prices Hit 14-Year High As Sanctions Threat On Russia Roils Energy Markets \(cnbctv18.com\)](http://cnbctv18.com)

^۷ [US natural gas prices surge above \\$8/MMBtu in 'irrational' market | S&P Global Commodity Insights \(spglobal.com\)](http://spglobal.com)

^۸ www.cnbc.com

^۹ [A hot summer could send rising natural gas prices shooting even higher \(cnbc.com\)](http://cnbc.com)

درگیری بین روسیه و اوکراین و نگرانی در مورد اثرات اقتصادی افزایش نرخ بهره رشد داشت.^۱ کاهش ارزش ین ژاپن و یورو در اردیبهشت ماه به تقویت شاخص دلار کمک کرد.^۲ از جمله دلایل رشد شاخص دلار در این ماه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ✓ کاهش ارزش ین ژاپن در برابر دلار به پایین‌ترین حد آن در بیست سال گذشته در نتیجه تصمیم بانک مرکزی این کشور برای پایین نگه داشتن نرخ بهره و خرید اوراق قرضه؛
- ✓ کاهش ارزش یورو در مقابل دلار به پایین‌ترین حد آن در پنج سال گذشته به دلیل نگرانی در مورد کاهش رشد اقتصادی در قاره اروپا؛
- ✓ افزایش نرخ بهره در ایالات متحده آمریکا به منظور مقابله با تورم.

شاخص دلار در ۲۲ اردیبهشت‌ماه تا ۱۰۴/۸۵ واحد افزایش یافت و در پایان این ماه به ۱۰۳/۱۵ واحد رسید که نسبت به ابتدای اردیبهشت‌ماه در حدود ۲/۵ درصد رشد داشت. در این ماه و به دنبال پیش‌بینی‌های انجام شده در مورد احتمال وقوع بحران مالی در آمریکا بازارهای سرمایه در وال‌استریت سقوط کردند و تقاضا برای دلار افزایش یافت که باعث تقویت هر چه بیشتر شاخص دلار شد.^۳

جفت ارز یورو-دلار که ارزش یک یورو را در مقابل دلار نشان می‌دهد در اردیبهشت ماه به پایین‌ترین حد خود در پنج سال گذشته رسید. به گزارش رویترز^۴ در اردیبهشت ماه درگیری بین روسیه و اوکراین و افزایش آمار مبتلایان به کرونا در چین و اعمال محدودیت‌های سخت‌گیرانه در این کشور برای مقابله با کرونا مشکلات زنجیره تأمین در بخش تولید را در اروپا هر چه بیشتر افزایش داد. علاوه بر مشکلات در بخش تولید، افزایش تورم و چشم‌انداز منفی در مورد رشد اقتصادی در اروپا بخش تقاضا در این قاره را نیز تحت فشار قرار داد و باعث کاهش ارزش یورو در مقابل دلار شد.^۵ ارزش یورو در مقابل دلار در اردیبهشت‌ماه در حدود ۲/۵ درصد کاهش یافت و از ۱/۰۸۳۶ دلار به ۱/۰۵۶۲ دلار در پایان این ماه رسید.

ارزش یوان در برابر دلار در اردیبهشت ماه به پایین‌ترین حد خود در ۱۸ ماه گذشته رسید. سه ماهه اول سال میلادی ۲۰۲۲ جریان خروج سرمایه از چین به دنبال درگیری بین روسیه و اوکراین افزایش یافت.^۶ تقویت شاخص دلار در این ماه و محدودیت‌های اعمال شده در چین برای مقابله با کرونا که چشم‌انداز رشد اقتصادی در این کشور را تحت تأثیر قرار داد از جمله دلایل کاهش ارزش یوان در برابر

^۱ [U.S. Dollar Surges Amid Investor Jitters, Rising Yields - WSJ](#)

^۲ [Dollar hits 20-yr high as yen tumbles on dovish Bank of Japan | Reuters](#)

^۳ [Dollar index is little changed after hitting fresh 20-year high \(cnbc.com\)](#)

^۴ reuters

^۵ [Euro zone factory output growth stalled in April | Reuters](#)

^۶ [China's yuan 'far from a top global reserve', as investors dump assets amid Ukraine war | South China Morning Post \(scmp.com\)](#)

دلار در این ماه عنوان شده است.^۱ داده‌های اقتصادی در ماه آپریل نشان داد که خرید خرده‌فروشی و فعالیت‌های تولیدی در کشور چین کاهش شدیدی را داشته که باعث کاهش ارزش یوان در هفته پایانی اردیبهشت‌ماه شد.^۲ ارزش دلار در مقابل یوان چین در اردیبهشت‌ماه ۳/۷۶ درصد رشد داشت و هر دلار در این ماه از ۶/۴۵ یوان به ۶/۶۹ یوان رسید.

جدول ۱-۳: تغییرات بازار جهانی ارزها در اردیبهشت ۱۴۰۱

تغییرات قیمت در اردیبهشت‌ماه (درصد)	۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	
۲/۵	۱۰۳/۱۵	۱۰۰/۵۸	شاخص دلار
-۲/۵	۱/۰۵۶۲	۱/۰۸۳۶	ارزش یورو در مقابل دلار
۳/۷۶	۶/۶۹۳	۶/۴۵	ارزش دلار در مقابل یوان

۱-۴- تحولات بازار رمز ارزها

بیت‌کوین در اردیبهشت‌ماه به کمتر از ۲۹ هزار دلار رسید و در حدود ۲۷ درصد کاهش داشت. قیمت بیت‌کوین که در ابتدای اردیبهشت‌ماه نزدیک به ۴۰ هزار دلار بود در پایان این ماه به ۲۹،۴۳۹ دلار رسید. قیمت این ارز دیجیتال در پی فروش گسترده سهام در ایالات متحده آمریکا کاهش یافت.^۳ به گزارش آنالیتیک اینساید^۴ بسیاری کارشناسان نوسانات در قیمت بیت‌کوین را با توجه به فراز و فرودهای قیمتی این ارز دیجیتال طبیعی می‌دانند و آن را زمینه‌سازی برای جهش قیمت در سال ۲۰۲۴ تعبیر می‌کنند.

جدول ۱-۴: تغییرات قیمت شش رمز ارز اصلی از نظر سهم بازار در اردیبهشت ۱۴۰۱ (دلار)

تغییرات قیمت در اردیبهشت‌ماه (درصد)	۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	
-۲۷/۳۱	۲۹،۴۳۹	۴۰،۵۰۲	بیت‌کوین
-۳۳/۸	۱،۹۷۵/۱۶	۲،۹۸۴	اتریوم
-۲۲/۸۶	۳۱۲/۴۰	۴۰۵	بایننس‌کوین
-۴۱/۹	۰/۵۲۸۶	۰/۹۰۹۹	کاردانو
-۵۰/۵۷	۵۰/۲۹۳	۱۰۱/۷۵۷	سولانا
-۴۳/۴	۰/۴۱۴۴۲	۰/۷۳۲۶۹	ریبل

^۱ Yuan touches new 18-month low as lockdowns cloud economic outlook | Business and Economy | Al Jazeera

^۲ Dollar slips from 2-decade highs; yuan falls on weak China data | Reuters

^۳ Bitcoin drops below \$34,000 over the weekend, extending Friday's losses (cnbc.com)

^۴ Nobody wants Bitcoin Now! The Golden Days of BTC are Over (analyticsinsight.net)

۱-۵-۵- تحولات بازار سرمایه در نقاط مختلف جهان

۱-۵-۱- ایالات متحده آمریکا

بازار سرمایه در ایالات متحده آمریکا در اردیبهشت ماه تحت تأثیر تصمیمات فدرال رزرو برای مقابله با تورم قرار داشت و نگرانی سرمایه‌گذاران در مورد افزایش نرخ بهره در ایالات متحده آمریکا بازار سرمایه در این کشور را تحت تأثیر قرار داد.^۱ نگرانی در مورد اثرات اقتصادی اقدامات فدرال رزرو برای کنترل تورم همراه با افزایش شدید نرخ بازده اوراق قرضه در آمریکا سهام شرکت‌ها به خصوص شرکت‌های فعال در حوزه تکنولوژی را به شدت تحت تأثیر قرار داد.^۲ علاوه بر تورم و افزایش نرخ بهره، افزایش محدودیت‌ها برای مقابله با کرونا در کشور چین هم نگرانی‌هایی را در مورد احتمال وقوع بحران مالی ایجاد کرد و بازارهای سرمایه در جهان را تحت تأثیر قرار داد.^۳ در مجموع در اردیبهشت ماه افزایش نرخ تورم، اقدامات فدرال رزرو برای مقابله با تورم و نگرانی‌های ایجاد شده در مورد ادامه رشد اقتصادی در جهان از جمله عوامل مهم تأثیرگذار بر بازار سرمایه در ایالات متحده آمریکا بودند.^۴ شاخص S&P500 و شاخص مرکب نزدک^۵ در اردیبهشت ماه به ترتیب ۱۱/۲ و ۱۳/۷ درصد کاهش داشتند. شاخص S&P500 از ۴,۳۹۳/۶۶ واحد در ابتدای این ماه به ۳,۹۰۱/۳۶ واحد در پایان اردیبهشت ماه رسید و شاخص مرکب نزدک هم در این بازه از ۱۳,۷۲۰/۴۵ واحد به ۱۱,۸۳۵/۶۲ واحد رسید.

۱-۵-۲- منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا

در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ بورس‌های منطقه تحت تأثیر نگرانی‌ها در مورد اقدامات فدرال رزرو برای مقابله با تورم و افزایش نرخ بهره قرار داشتند. در این ماه با افزایش نگرانی‌ها در مورد وقوع بحران مالی در اقتصاد جهانی شاخص‌های بورس در منطقه هم کاهش یافتند.^۶ نفت از جمله مهمترین عوامل مؤثر بر بازارهای سرمایه در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا است. در اردیبهشت ماه با افزایش آمار مبتلایان به کرونا در کشور چین به عنوان بزرگترین مصرف‌کننده نفت در جهان، چشم‌انداز رشد تقاضا تحت تأثیر قرار گرفت و کاهش قیمت نفت شاخص‌های سهام در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا را متأثر ساخت.^۷ شاخص بورس دبئی (DFM^۸) در این ماه ۷/۳۶ درصد و شاخص بورس قطر^۹ ۹/۴ درصد کاهش داشتند.

^۱ [US stocks see worst day this year as Fed rate hike rattles investors | US markets | The Guardian](#)

^۲ [Stocks Extend Losing Streak to 5 Weeks - WSJ](#)

^۳ [Global stock markets fall sharply amid fears over inflation and China slowdown | Stock markets | The Guardian](#)

^۴ [Bear market beckons as stock volatility continues in 2022 | Reuters](#)

^۵ NASDAQ Composite

^۶ [Abu Dhabi leads Gulf bourses lower; Aramco surpasses Apple | Reuters](#)

^۷ [Most Gulf bourses track oil prices, Asian stocks lower | Reuters](#)

^۸ DFM General (DFMGI)

^۹ QE General (QSI)

شاخص بورس دبی از ۳,۶۶۲/۸۲ واحد در ابتدای اردیبهشت‌ماه به ۳,۳۹۳/۱۸ واحد در پایان این ماه رسید و شاخص بورس قطر هم در همین بازه از ۱۴,۰۵۱/۴۵ واحد به ۱۲,۷۳۰/۲۲ واحد رسید.

۱-۵-۳- منطقه آسیای شرقی و جنوبی

ژاپن

در اردیبهشت‌ماه بازار سرمایه در ژاپن هم همچون سایر بازارهای سرمایه در جهان تحت تأثیر نگرانی‌ها در مورد افزایش تورم قرار داشت. علاوه بر بالا بودن تورم، کاهش رشد صادرات در چین هم این بازار را متأثر ساخت. در این ماه افزایش محدودیت‌ها در چین برای مقابله با کرونا نگرانی‌هایی در مورد احتمال وقوع بحران در جهان ایجاد کرد. در مجموع در این ماه افزایش محدودیت‌های کرونایی در چین، اقدامات بانک‌های مرکزی برای مقابله با تورم و افزایش نرخ بهره تأثیرات منفی بر بازارهای سرمایه در جهان از جمله در ژاپن به همراه داشت. علاوه بر موارد ذکر شده نگرانی در مورد سلامت اقتصاد جهانی و ادامه رشد اقتصادی در جهان هم از عوامل مؤثر بر بازارهای سرمایه در این ماه بود.^۱ شاخص نیکی^۲ در اردیبهشت‌ماه نزدیک به ۳ درصد کاهش یافت و از ۲۷,۵۵۳/۰۶ واحد به ۲۶,۷۳۹/۰۳ واحد رسید.

چین

در اردیبهشت‌ماه اعلام داده‌های اقتصادی برای ماه آپریل در چین نشان داد که پیش‌بینی‌ها در مورد رشد اقتصاد چین محقق نشده‌است. محدودیت‌های کرونایی در کشور چین اقتصاد این کشور و اقتصاد جهانی را تحت تأثیر قرار داد. تولیدات صنعتی برای ماه آپریل ۲/۹ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش داشت و بیکاری در ۳۱ شهر بزرگ چین به ۶/۷ درصد رسید. خرده‌فروشی برای ماه آپریل در این کشور ۱۱/۱ درصد نسبت به سال قبل کاهش داشت.^۳ علاوه بر محدودیت‌های کرونایی، نگرانی در مورد احتمال وقوع بحران مالی در اقتصاد جهانی هم بازار سرمایه در چین را تحت تأثیر قرار داد.^۴ در این ماه دولت چین برای ایجاد محرک اقتصادی در این کشور نرخ وام‌های پنج ساله را کاهش داد که تأثیر مثبتی را بر بازارهای سرمایه این کشور به همراه داشت.^۵ علاوه بر کاهش نرخ بهره وام‌های پنج ساله در چین، تلاش‌های این کشور برای مقابله با کرونا نیز چشم‌انداز مثبتی در بازار سرمایه چین ایجاد کرد^۶ و در مجموع شاخص مرکب شانگهای^۷ در اردیبهشت‌ماه ۲/۱۶ درصد رشد داشت. این شاخص از ۳,۰۷۹/۸۱ واحد در ابتدای اردیبهشت‌ماه به ۳,۱۴۶/۵۷ واحد در پایان این ماه رسید.

^۱ [Global stock markets fall sharply amid fears over inflation and China slowdown | Stock markets | The Guardian](#)

^۲ Nikkei 225 (N225)

^۳ [Asia markets: China economic data, Covid, inflation \(cnbc.com\)](#)

^۴ [Global stock markets fall sharply amid fears over inflation and China slowdown | Stock markets | The Guardian](#)

^۵ [Asia markets: China benchmark lending rate, Wall Street losses \(cnbc.com\)](#)

^۶ [Asian stock market rises stoked by China tech stocks; US futures bounce back | The Financial Express](#)

^۷ Shanghai Composite

۱-۵-۴- روسیه

در اردیبهشت ماه ارزش روبل روسیه در مقابل یورو به بیشترین حد آن در پنج سال گذشته رسید. لزوم استفاده از روبل برای تجارت با روسیه دلیل این افزایش ارزش روبل عنوان می شود.^۱ شاخص بورس مسکو^۲ هم در این ماه ۴/۵ درصد رشد داشت و از ۲,۲۷۱/۰۵ واحد در ابتدای اردیبهشت ماه به ۲,۳۷۳/۲۶ واحد در پایان این ماه رسید. در این ماه همچنان فروش سهام توسط خارجی ها در بازار سرمایه روسیه با محدودیت مواجه بود.^۳

۱-۵-۵- اروپا

افزایش نگرانی ها در مورد سلامت اقتصاد جهانی و احتمال وقوع بحران مالی بازارهای سرمایه در اتحادیه اروپا را نیز در تحت تأثیر قرار داد. افزایش آمار مبتلایان به کرونا در چین، افزایش نرخ بهره و اقدامات بانک های مرکزی برای مقابله با تورم و افزایش نرخ بهره از جمله عوامل مؤثر بر بازارهای سرمایه در اتحادیه اروپا در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ عنوان شده است.^۴ شاخص استاکس^۵ در این ماه ۶/۸ درصد کاهش نشان داد و از ۳,۹۲۸/۰۳ واحد به ۳,۶۵۷/۰۳ واحد رسید.

۱-۵-۶- صحرای آفریقا

بازار سرمایه در کشورهای قاره آفریقا وابسته به فعالیت های معدنی در این منطقه است. بسیاری از شرکت های استخراج کننده طلا، نفت و فلزات اساسی در بورس های کشورهای این منطقه پذیرش شده اند و با افت (رشد) قیمت کالاهای مذکور، درآمد آنها کاهش (افزایش) می یابد. بازار سرمایه در آفریقای جنوبی در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ و در پی کاهش قیمت فلزات اساسی تحت تأثیر قرار گرفت و شاخص سهام آفریقای جنوبی (ALSH)^۶ در حدود ۷/۸ درصد کاهش یافت. این شاخص از ۷۳,۳۵۰/۹۴ واحد در ابتدای اردیبهشت ماه به ۶۷,۵۷۵/۲۸ واحد در پایان این ماه رسید.

^۱ [Russian rouble near 5-year highs versus euro, stocks up | Reuters](#)

^۲ MOEX Russia

^۳ [Foreign investors should be able to withdraw from Russian market, lobby says | Euronews](#)

^۴ [Global stock markets fall sharply amid fears over inflation and China slowdown | Stock markets | The Guardian](#)

^۵ EURO STOXX 50

^۶ FTSE/JSE All Share Index

جدول ۱-۵: رشد شاخص سهام در اردیبهشت ۱۴۰۱

تغییرات قیمت در اردیبهشت ماه (درصد)	۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	شاخص	منطقه
-۱۱/۲	۳,۹۰۱/۳۶	۴,۳۹۳/۶۶	S&P500	ایالات متحده آمریکا
-۱۳/۷	۱۱,۸۳۵/۶۲	۱۳,۷۲۰/۴۵	NASDAQ Composite	
-۷/۳۶	۳,۳۹۳/۱۸	۳,۶۶۲/۸۲	DFM	خاورمیانه و شمال آفریقا
-۹/۴۰	۱۲,۷۳۰/۲۲	۱۴,۰۵۱/۴۵	QSI	
-۲/۹۵	۲۶,۷۳۹/۰۳	۲۷,۵۵۳/۰۶	Nikkei 225	آسیای شرقی و جنوبی
۲/۱۶	۳,۱۴۶/۵۷	۳,۰۷۹/۸۱	Shanghai Composite	
۴/۵	۳,۳۷۳/۲۶	۲,۲۷۱/۰۵	Moex Russia	روسیه
-۶/۸	۳,۶۵۷/۰۳	۳,۹۲۸/۰۳	Euro Stoxx 50	اروپا
-۷/۸	۶۷,۵۷۵/۲۸	۷۳,۳۵۰/۹۴	Alsh	صحرای آفریقا

۱-۶- فلزات اساسی

۱-۶-۱- سنگ آهن

قیمت سنگ آهن در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ در حدود ۱۳ درصد کاهش داشت و از ۱۵۴/۲۷ دلار در ابتدای این ماه به ۱۳۳/۶۶ دلار در هر متریک تن خشک^۱ در پایان اردیبهشت ماه رسید. افزایش آمار مبتلایان به کرونا در کشور چین و اعمال محدودیت‌های سخت‌گیرانه در این کشور برای مقابله با کرونا چشم‌انداز رشد تقاضا برای سنگ آهن را تحت تأثیر قرار داد و باعث کاهش قیمت این محصول شد.^۲ علاوه بر نگرانی‌ها در مورد کاهش تقاضا در چین، افزایش نرخ بهره در آمریکا و تقویت شاخص دلار در این ماه هم بر قیمت کالاهایی همچون سنگ آهن که با دلار قیمت‌گذاری می‌شوند اثرگذار بود و باعث کاهش قیمت این کالاها در بازار جهانی شد.^۳

^۱ USD per Dry Metric Ton^۲ [Iron ore price tumbles as covid curbs in China fuel demand concerns - MINING.COM](https://www.mining.com/iron-ore-price-tumbles-as-covid-curbs-in-china-fuel-demand-concerns/)^۳ [Iron ore price at near 4-month low on interest rate, demand concerns - MINING.COM](https://www.mining.com/iron-ore-price-at-near-4-month-low-on-interest-rate-demand-concerns/)

۱-۶-۲- آلومینیوم

قیمت آلومینیوم در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ در حدود ۱۳ درصد کاهش یافت و از ۳،۲۹۸/۲۵ دلار در هر تن در ابتدای این ماه به ۲،۸۶۱/۸۵ دلار در هر تن در پایان این ماه رسید. با وجود قیمت بالای انرژی، اعمال محدودیت‌های کرونایی در شهرهایی از کشور چین که تولیدکننده آلومینیوم هستند و کاهش سطح ذخایر آلومینیوم در جهان قیمت آلومینیوم در این ماه کاهش یافت. تقویت شاخص دلار قیمت این فلز را نیز در بازارهای جهانی تحت تأثیر قرار داد و علاوه بر آن کاهش تقاضا در چین را هم می‌توان از جمله دلایل کاهش قیمت این فلز در اردیبهشت‌ماه عنوان کرد.^۱

۱-۶-۳- مس

قیمت مس هم همچون سایر فلزات اساسی در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ کاهش یافت. قیمت مس در این ماه در حدود ۷ درصد کاهش یافت و از ۱۰،۲۱۵ دلار در ابتدای اردیبهشت‌ماه به ۹،۴۶۰/۳۵ دلار در هر تن در پایان این ماه رسید. با افزایش نرخ بهره در آمریکا و تقویت شاخص دلار در اردیبهشت‌ماه تقاضای این فلز از سوی خریداران خارجی کاهش یافت و قیمت مس در بازارهای جهانی تحت تأثیر قرار گرفت.^۲ نگرانی‌ها در مورد کاهش رشد اقتصادی در جهان و احتمال وقوع بحران مالی نیز چشم‌انداز رشد تقاضا برای مس را تحت تأثیر قرار داد و باعث کاهش هر چه بیشتر قیمت این فلز در بازار جهانی شد.^۳

جدول ۱-۶: تغییرات قیمت فلزات اساسی در اردیبهشت ۱۴۰۱

تغییرات قیمت در اردیبهشت‌ماه (درصد)	۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	
-۱۳	۱۳۳/۶۶	۱۵۴/۲۷	سنگ آهن (دلار/متریک تن خشک)
-۱۳	۲،۸۶۱/۸۵	۳،۲۹۸/۲۵	آلومینیوم (دلار/تن)
-۷	۹،۴۶۰/۳۵	۱۰،۲۱۵	مس (دلار/تن)

^۱ [Chinese lockdowns dragging aluminum prices down, no respite before H2 — report - MINING.COM](https://www.mining.com/news/chinese-lockdowns-dragging-aluminum-prices-down-no-respite-before-h2-report/)

^۲ [Copper price down on bets of big US rate hikes - MINING.COM](https://www.mining.com/news/copper-price-down-on-bets-of-big-us-rate-hikes/)

^۳ [Copper price hits 8-month low on slowdown fears - MINING.COM](https://www.mining.com/news/copper-price-hits-8-month-low-on-slowdown-fears/)

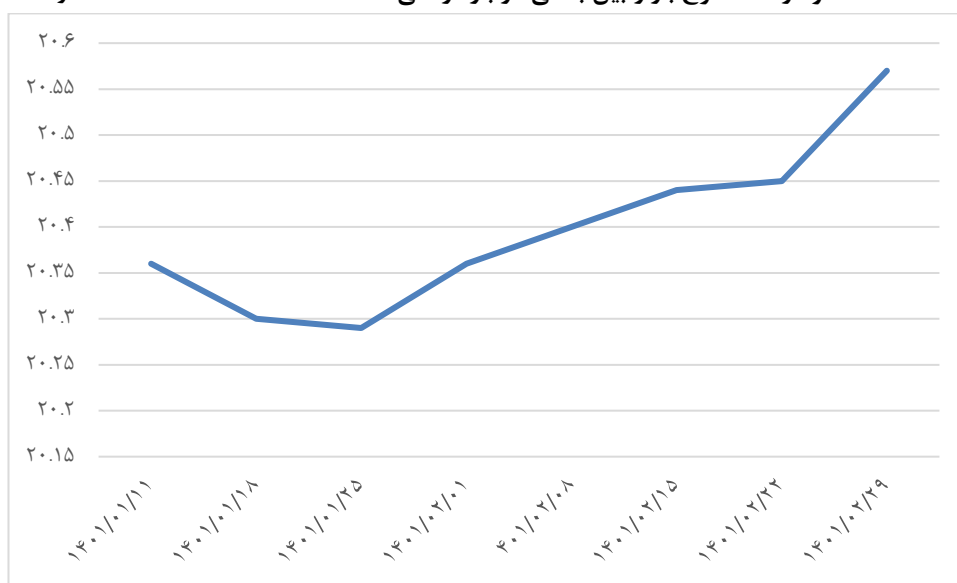

۲- تحولات اقتصادی ایران

۱-۲- نرخ بهره بین بانکی

نرخ بهره بین بانکی نرخ است که در بازار بین بانکی تعیین می‌شود و بیان‌کننده قیمت ذخایر بانکیها است که توان جهت‌دهی به نرخ‌های سود در سایر بازارها را دارد. افزایش نرخ بهره بین بانکی می‌تواند هزینه خلق پول برای بانکیها را افزایش دهد. در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ این نرخ در حدود ۰/۳ واحد درصد افزایش داشت و در پایان این ماه به ۲۰/۵۷ درصد رسید.

نمودار ۱-۲: نرخ بازار بین بانکی در بازه زمانی ۱۴۰۱/۱/۱ تا ۱۴۰۱/۰۲/۳۱ (درصد)

منبع: بانک مرکزی

۲-۲- بازار ارز و سکه

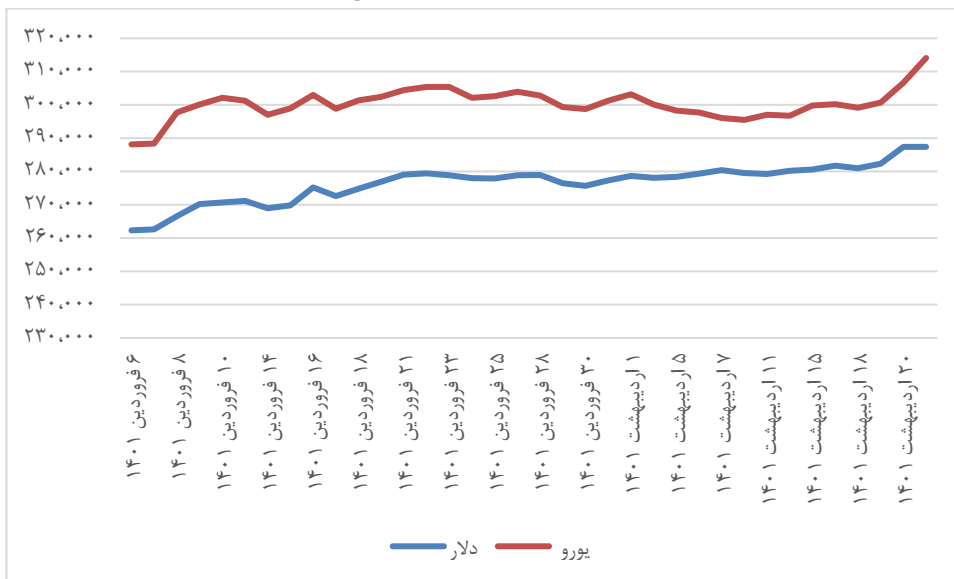
ارز

در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ نرخ دلار در بازار آزاد تا ۲۸۷،۴۱۰ ریال (در ۲۰ اردیبهشت) بالا رفت و نرخ یورو هم به ۳۱۴،۰۹۰ ریال رسید. نرخ دلار در صرافی بانکی در پایان اردیبهشت‌ماه برابر ۲۵۶،۲۴۸ ریال و در سامانه‌ی نیما^۱ برابر ۲۴۵،۶۶۶ ریال بود.

۱- نظام یکپارچه‌ی معاملات ارزی

نمودار ۲-۲: روند نرخ ارز در بازار آزاد در بازه زمانی ۱۴۰۱/۱/۱ تا ۱۴۰۱/۲/۲۰ (ریال)

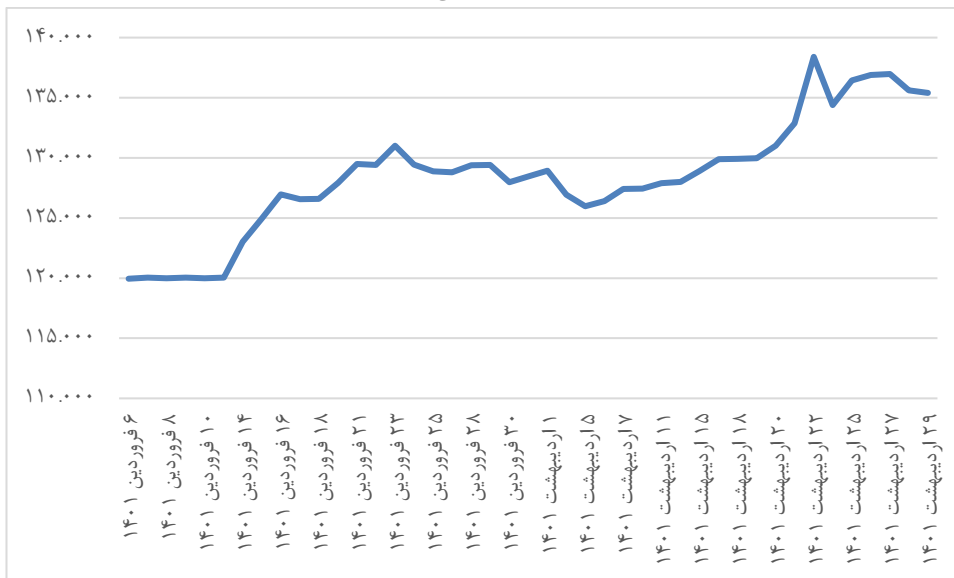

منبع: tgju.org

سکه

در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ قیمت سکه بهار آزادی در حدود ۵ درصد افزایش یافت و از ۱۲۸,۹۳۰ هزار ریال در ابتدای این ماه به ۱۳۵,۴۰۰ هزار ریال در پایان اردیبهشت‌ماه رسید.

نمودار ۲-۳: قیمت سکه بهار آزادی در بازه زمانی ۱۴۰۱/۱/۱ تا ۲۹/۲/۱۴۰۱ (میلیون ریال)

منبع: tgju.org

۳-۲- بازار سرمایه

آمار کل معاملات

ارزش کل معاملات در بورس اوراق بهادار تهران در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه قبل ۶/۸۶ درصد رشد داشت و برابر ۱،۲۲۶،۲۹۲ میلیارد ریال بود. حجم کل معاملات اما در این ماه نسبت به ماه قبل ۶/۴۴ درصد کاهش داشت و برابر ۲۰۱،۱۰۳ میلیون سهم بود.

جدول ۲-۱: آمار کل معاملات بورس اوراق بهادار تهران در اردیبهشت ۱۴۰۱

تغییر (درصد)	اردیبهشت ۱۴۰۱	فروردین ۱۴۰۱	شرح
۶/۸۶	۱،۲۲۶،۲۹۲	۱،۱۴۷،۵۷۰	ارزش کل معاملات (میلیارد ریال)
-۶/۴۴	۲۰۱،۱۰۳	۲۱۴،۹۴۱	حجم کل معاملات (میلیون سهم)
۵۳/۰۴	۱۶،۱۸۰،۲۴۵	۱۰،۵۷۲،۴۷۲	دفعات معامله

منبع: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

آمار معاملات به تفکیک بازارها

ارزش کل معاملات در بازار اول و دوم سهام در اردیبهشت ماه نسبت به ماه قبل افزایش داشت. در این ماه ارزش کل معاملات در بازار اول سهام نسبت به ماه قبل ۶/۰۲ درصد رشد داشت و برابر ۴۴۹،۸۰۵ میلیارد ریال بود. ارزش کل معاملات در بازار دوم سهام هم در این ماه نسبت به ماه قبل ۱۱/۵ درصد رشد داشت و برابر ۴۳۶،۹۰۳ میلیارد ریال بود.

جدول ۲-۲: ارزش کل معاملات بورس اوراق بهادار تهران به تفکیک بازارها (میلیارد ریال)

تغییر (درصد)	اردیبهشت ۱۴۰۱	فروردین ۱۴۰۱	شرح
۶/۰۲	۴۴۹،۸۰۵	۴۲۴،۲۷۰	بازار اول سهام
۱۱/۵۰	۴۳۶،۹۰۳	۳۹۱،۸۵۰	بازار دوم سهام
-۶/۳۰	۴۷،۶۲۴	۵۰،۸۲۹	بازار بدهی
-۸/۵۹	۱،۸۰۶	۱،۹۷۶	بازار مشتقه
۴/۱۳	۲۹۰،۱۵۴	۲۷۸،۶۴۶	صندوق های سرمایه گذاری

منبع: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

شاخص‌های بازار سرمایه

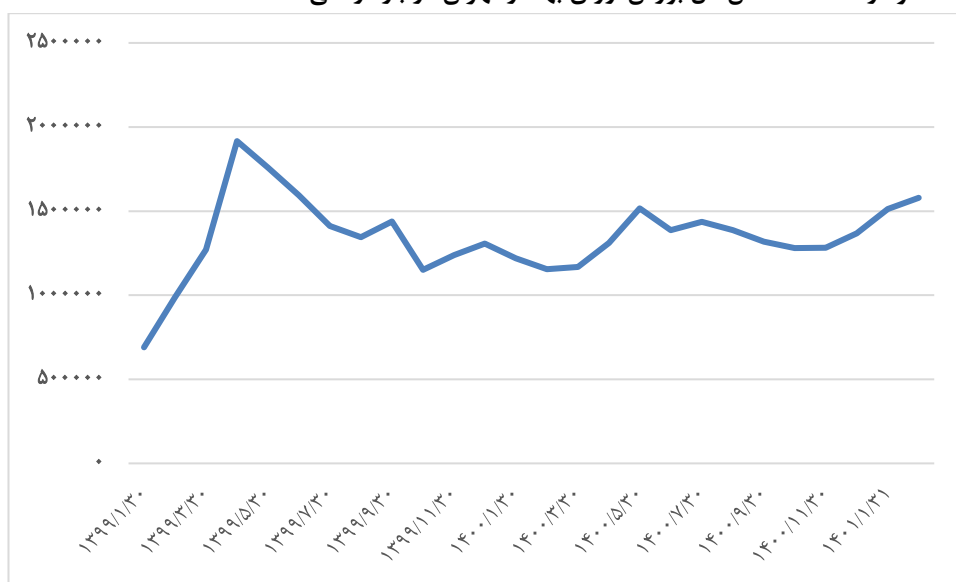
شاخص کل (ارزش-وزنی) بورس اوراق بهادار تهران در اردیبهشت ۱۴۰۱ نسبت به ماه قبل در حدود ۴/۵ درصد افزایش یافت و از ۱،۵۱۲،۲۱۹ واحد در انتهای فروردین ماه به ۱،۵۷۹،۶۸۱ واحد در پایان اردیبهشت ماه رسید. شاخص کل هم‌وزن هم در این بازه ۹/۶۵ درصد افزایش یافت و از ۴۰۱،۴۳۱ واحد به ۴۴۰،۱۸۱ واحد رسید. شاخص کل فرابورس ایران در این ماه در حدود ۳/۷ درصد افزایش داشت و از ۲۰،۷۶۳ واحد به ۲۱،۵۳۷ واحد رسید.

جدول ۲-۳: شاخص‌های بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

تغییر (درصد)	اردیبهشت ۱۴۰۱	فروردین ۱۴۰۱	شرح	
۴/۴۶	۱،۵۷۹،۶۸۷	۱،۵۱۲،۲۱۹	شاخص کل (ارزش-وزنی)	بورس
۹/۶۵	۴۴۰،۱۷۷	۴۰۱،۴۳۱	شاخص کل (هم‌وزن)	
۳/۷۳	۲۱،۵۳۷/۹۶	۲۰،۷۶۳	شاخص کل	فرابورس

منبع: شرکت بورس اوراق بهادار تهران، شرکت فرابورس ایران

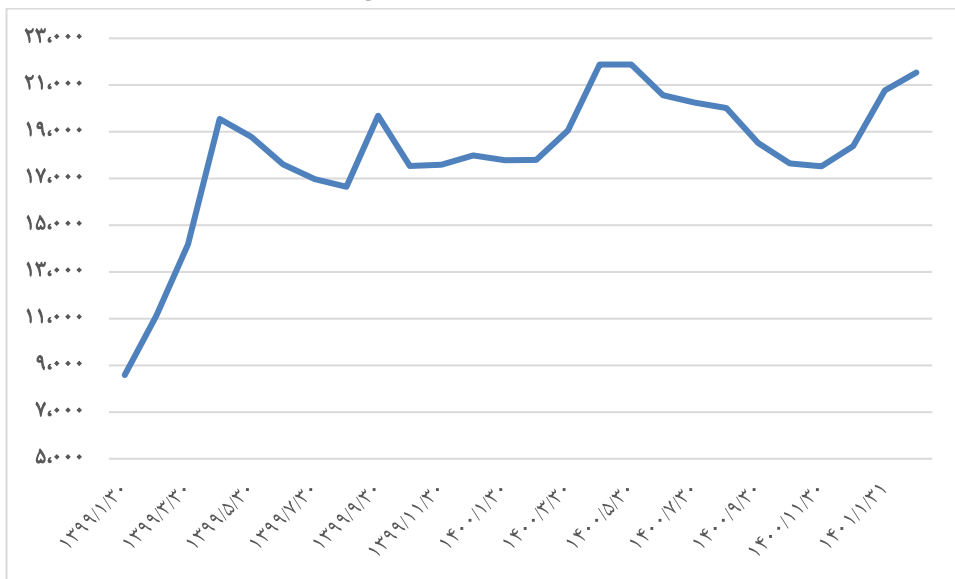
نمودار ۲-۴: شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۹/۱/۳۱ تا ۱۴۰۱/۲/۳۱

منبع: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

نمودار ۲- ۵: شاخص کل فرابورس ایران در بازه زمانی ۱۳۹۹/۱/۳۱ تا ۱۴۰۱/۲/۳۱

منبع: شرکت فرابورس ایران

۳- جمع بندی

اقتصاد جهان

- قیمت طلا در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ در بازارهای جهانی کاهش یافت و با حدود ۶ درصد کاهش از ۱،۹۴۳/۷ دلار به ۱،۸۳۴/۲ دلار در پایان این ماه رسید.
- قیمت نفت که در هفته اول اردیبهشت‌ماه به کمتر از ۱۰۰ دلار در هر بشکه رسیده بود در ادامه این ماه و با افزایش تقاضا در بازار جهانی دوباره افزایش یافت. در پایان اردیبهشت‌ماه قیمت نفت برنت، WTI و آپیک به ترتیب به ۱۱۲/۰۴، ۱۱۲/۲۱ و ۱۱۲/۰۴ دلار رسید که نسبت به ابتدای این ماه به ترتیب ۶/۶۵، ۹/۴ و ۳/۷۶ درصد رشد داشت.
- در اردیبهشت‌ماه قیمت گاز طبیعی در ایالات متحده آمریکا به بالاترین حد خود در ۱۳ سال گذشته رسید و بیش از ۸ دلار در هر میلیون واحد حرارتی بریتانیا معامله شد. ایجاد درگیری در شرق اروپا و افزایش تقاضای کشورهای اروپایی برای گاز طبیعی مایع را می‌توان از دلایل افزایش قیمت گاز طبیعی در آمریکا عنوان کرد.
- در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ شاخص دلار باز هم افزایش یافت و به بالاترین حد خود در دو دهه گذشته و در پایان این‌ماه به ۱۰۳/۱۵ واحد رسید. اقدامات فدرال رزرو برای مقابله با تورم و کاهش ارزش ین ژاپن و یورو را می‌توان از جمله دلایل رشد شاخص دلار در این ماه عنوان کرد. ارزش یورو در مقابل دلار هم در این ماه به پایین‌ترین حد خود در پنج سال گذشته رسید و ۲/۵ درصد کاهش یافت.

- شاخص‌های سهام در وال استریت در اردیبهشت‌ماه در واکنش به اقدامات فدرال رزرو برای مقابله با تورم کاهش یافتند. شاخص S&P500 نزدیک به ۱۱/۲ درصد و شاخص مرکب نزدک ۱۳/۷ درصد کاهش داشت. شاخص‌های سهام در منطقه خاورمیانه هم در این ماه کاهش یافتند. در کشور چین افزایش آمار مبتلایان به کرونا تأثیر منفی بر بازارهای سرمایه این کشور داشت اما بانک مرکزی چین تلاش کرد تا با کاهش نرخ بهره وام‌های پنج ساله در این کشور تأثیر مثبتی بر بازار ایجاد کند.
- در اردیبهشت ۱۴۰۱ قیمت سنگ آهن در حدود ۱۳ درصد کاهش یافت. در این ماه قیمت هر متریک تن خشک سنگ آهن از حدود ۱۵۴ دلار در ابتدای این ماه به حدود ۱۳۳ دلار در پایان این ماه رسید. قیمت سایر فلزات همچون آلومینیوم و مس هم در این ماه کاهش یافتند. تقویت شاخص دلار در اردیبهشت‌ماه قیمت فلزاتی را که به دلار ارزش‌گذاری می‌شوند برای خریداران خارجی افزایش داد و سبب کاهش تقاضا برای این محصولات شد.

اقتصاد ایران

- در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ نرخ بهره بین‌بانکی ۰/۳ درصد رشد داشت و به ۲۰/۵۷ درصد در پایان این ماه رسید.
- نرخ دلار در صرافی بانکی در پایان اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ برابر ۲۵۶،۲۴۸ ریال و در سامانه نیما این نرخ برابر ۲۴۵،۶۶۶ ریال بود. قیمت سکه بهار آزادی در پایان اردیبهشت ماه تا ۱۳۵،۴۰۰ هزار ریال افزایش یافت.
- در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ ارزش کل معاملات در بازار بورس اوراق بهادار تهران برابر ۱،۲۲۶،۲۹۳ میلیارد ریال بود که نسبت به ماه قبل ۶/۸۶ درصد رشد داشت.
- شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران در این ماه نسبت به ماه قبل ۴/۴۶ درصد افزایش داشت و به ۱،۵۷۹،۶۸۷ واحد رسید. شاخص کل فرابورس هم در اردیبهشت‌ماه نسبت به ماه قبل ۳/۷۳ درصد رشد داشت و به ۲۱،۵۳۷/۹۶ واحد رسید.